

Allò bell és el començament d'allò terrible

Aquest dijous passat s'inicià un nou cicle de "Pessics de saviesa" al Casino de Manresa. No sé si podríem trobar algú millor que Amador Vega per encetar aquest : "Noves maneres d'entendre l'espiritualitat a occident".

Amador Vega (Barcelona, 1958) és doctor en filosofia per l'Albert-Ludwigs-Universität de Friburg de Brisgòvia (Alemanya) i catedràtic d'estètica a la Universitat Pompeu Fabra. Es dedica a l'estudi de la mística occidental i les seves relacions amb l'estètica.

(<http://www.fragmenta.cat/ca/autors/7944>).

La conferència d'Amador Vega va girar entorn de la relació entre l'espiritualitat i l'art. Una de les idees que va defensar el filòsof és la sorprenent expressió religiosa per part de molts artistes del segle XX que es consideraven no religiosos. Podríem dir en majúscules que l'art és qui acull i representa el misteri, un misteri incognoscible que sent present és el no-res, pura absència. És des d'aquest art que es pot trobar una via cap al pensament, un pensament que superi la dualitat per accedir a la unitat, un trencament de les estructures cognitives habituals.

És en aquest sentit com A. Vega apunta que la vertadera via religiosa passa per fer buidat de la pròpia creença i de la idea de Déu. Apareix així Déu com a buit. Tenim referents literaris d'aquest sentit religiós en la mística de San Juan de la Cruz i en Teresa d'Àvila, Mestre Eckhart, com també en les *Elegies de Duino* de R.M.Rilke, en pintors com Rothko, Miró i Tàpies, i en música a Schönberg.

Què deu voler dir Rilke quan afirma que "Allò bell és el començament d'allò terrible que encara suportem"? Vega intueix que la contemplació de la bellesa causa espant, inquietud, ceguesa, dolor, fascinació. Ens trobem abocats a aquesta bellesa-buit que no podem de cap manera potser dir? És l'experiència del tot/no-res, bellesa/lletjor, bé/mal, si/no?

Enfront els dualismes constitutius de la cultura occidental, Amador Vega defensa la idea d'una "coimplicació" dels termes. Un terme implica i penetra en l'altre inevitablement. No hi ha vida o mort, sinó que en la vida hi trobem mort, i en la mort vida. Esdevenen dues percepcions d'una mateixa realitat, d'una unitat, d'una totalitat.

La nostra condició limitada, però, només ens permet expressar aquesta realitat abismal de forma fragmentària. Si per exemple diem que Déu és "invisible", a la vegada afirmem i neguem aquesta idea. Dit d'una altra manera, hi ha una superació de l'afirmació i negació alhora. Com escriu Paul Cèlan " un no-res som, florint".

Comencem la primavera.